

PATVIRTINTA
Telšių rajono savivaldybės tarybos
2022 m. vasario 24 d. sprendimu Nr. T1-49

TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDROJI DALIS

1.1. Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau tekste – Biuras) yra Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos iš savivaldybės biudžeto iš dalies išlaikoma savivaldybės biudžetinė visuomenės sveikatos priežiūros įstaiga, įgyvendinanti valstybės ar savivaldybės funkcijas. Biuras savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimais, Administracijos direktoriaus įsakymais bei Biuro nuostatais.

Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis Savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti Savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Nuolatinė Telšių r. savivaldybės gyventojų sveikatos stebėseną, informacijos sklaidą gyventojams apie sveikatos rizikos veiksnius, pagal galimybes jų paplitimo populiacijoje mažinimas bei bendruomenės narių sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas, propagavimas, neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika, kontrolė yra pagrindinės prevencinės gyventojų (vaikų, jaunimo, suaugusiųjų) sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo priemonės, naudojamos 2020 m. Biuro programoje užsibrėžtiems uždaviniams įgyvendinti.

1.2. Biuras vykdo:

1.2.1. valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų moksleivių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija pagal strateginio veiklos plano priemones 2020 m. Valstybinių visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymui savivaldybėse nustatė keturis pagrindinius privalomus prioritetus: Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas, Sveikos mitybos įgūdžių formavimas bei fizinio aktyvumo skatinimas, Savivaldybės visuomenės sveikatos darbuotojų administracinių gebėjimų stiprinimas, Savivaldybės visuomenės sveikatos biurų veiklos viešinimas. Atsižvelgiant į ekstremalią situaciją dėl COVID-19 valdymo, buvo patvirtintas papildomas prioritetas – Dalyvavimas grėsmių,

susijusių su užkrečiamosiomis ligomis, valdyme, pagalba Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui;

1.2.2. savarankiškas savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: įgyvendina savivaldybės tarybos patvirtintuose savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose numatytas visuomenės sveikatos priemones, atsižvelgdamos į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas; dalyvauja įgyvendinant valstybines visuomenės sveikatos programas; vykdo kitas įstatymų nustatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

II. ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

2.1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. V-70 „Dėl rekomenduojamų visuomenės sveikatos specialistų pareigybių steigimo savivaldybėse“ pakeitimo“ ir Telšių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 28 d. sprendimu Nr. T1-448 „Dėl biudžetinės įstaigos Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro didžiausio leistino darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ Biure patvirtinta 19,75 etatų.

2.2. Biuro etatų skaičius 2021 m. gruodžio 31 d. (1 lentelė).

Visuomenės sveikatos biuro struktūra

1 lentelė

Pareigybės	Pareigybės kodas	Pareigybių skaičius	Darbuotojų skaičius
Direktorius	112001	1	1
Visuomenės sveikatos administratorius	325306	1	1
Psichologas	263401	0,5	1
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas visuomenės sveikatos stiprinimą	325304	2	3*
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas visuomenės sveikatos stebėseną	325304	1	1
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūrą	325305	1	2*
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą mokykloje ir ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje	325304	13,25	15*
Iš viso:		19,75	24

* Nurodomas bendras darbuotojų skaičius (su asmenimis, kurie yra „Vaiko priežiūros atostogose“)

Visi Biuro darbuotojai 2021 m. kėlė savo kvalifikaciją dalyvaudami kvalifikacijos tobulinimo kursuose, mokymuose ir seminaruose.

Parengta direktoriaus įsakymų: 81 vidaus tvarkos, 60 personalo valdymo klausimais.

Vadovaujantis Darbo kodeksu ir kitais teisės aktais, suformuotos darbuotojams metinės veiklos užduotys, siektini rezultatai, nustatyti rezultatų vertinimo rodikliai.

III. BIURO FINANSAVIMAS

3.1. Biuro finansavimo šaltiniai: savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės biudžeto lėšos (specialioji dotacija valstybinėms funkcijoms atlikti), aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos, lėšos už mokamas paslaugas, projekto „Sveikatos netolygumų mažinimas, Telšių rajone, vykdant traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktiką“ lėšos, projekto „Šiuolaikiškas ir inovatyvus vaikų dienos įpročių formavimas“ lėšos.

2021 m. bendras Biuro finansavimas sudarė **467 053,23** Eur. (2 lentelė).

2 lentelė

Finansavimo šaltiniai	Paskirtis	Suma (Eur.)
Savivaldybės biudžeto lėšos	Visuomenės sveikatos biuro išlaikymas	17 043,62
	Visuomenės sveikatos priežiūros rajono ugdymo įstaigose užtikrinimas	13 535,09
Telšių rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos (maudyklų vandens monitoringas)	Maudyklų vandens monitoringas	1500,00
Specialios tikslinės dotacijos sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti lėšos	Visuomenės sveikatos biuro išlaikymas (06 programa)	114 300,00
	Visuomenės sveikatos priežiūros rajono ugdymo įstaigose užtikrinimas	199 649,29
Specialios tikslinės dotacijos sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti lėšos	Visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumo bei ankstyvojo savižudybių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos teikimo sistemos plėtojimas	75800,00
Biuro lėšos (spec. lėšos)	Lėšos, gautos už licencijuotas paslaugas (mokymus): pirmos pagalbos, higienos, alkoholio, narkotikų bei kitų psichiką veikiančių medžiagų temomis	2399,03
Projektas „Sveikatos netolygumų mažinimas Telšių rajone, vykdant traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktiką“	ES lėšos	9524,97
	Valstybės biudžeto lėšos	840,59
	Savivaldybės biudžeto lėšos	840,59
Projektas „Šiuolaikiškas ir inovatyvus vaikų dienos įpročių formavimas“	Valstybinio Visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšos	30 115,50
	Savivaldybės biudžeto lėšos	1504,55
Iš viso:		467 053,23

IV. BIURO VEIKLA

4.1. Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas Biuras vykde vadovaujantis: Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. Įsakymu Nr. V-1528 „Dėl sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. Įsakymo Nr. V-1154 „Dėl valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, skiriamos savivaldybių biudžetams Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti, planavimo paskirstymo naudojimo ir atsiskaitymo už ją tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“; Valstybiniais visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų 2021 m. veiklos prioritetais ir prioritetų vertinimo kriterijų reikšmėmis; Biuro 2021-ųjų metų veiklos planu.

2021 m. visos Biuro valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos buvo vykdytos pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintus 5 prioritetus (4 pagrindiniai ir 1 papildomas), 28 veiklos kryptis ir 57 vertinimo kriterijų. Unifikuotam visų naujų valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymui Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija ir jai pavaldūs specializuoti centrai parengė ir patvirtino teisės aktus, tvarkos aprašus, valstybės deleguotų funkcijų techninius priedus, metodines rekomendacijas. Pagrindinės Biuro veiklų kryptys, jų planavimo ir vykdymo kriterijų reikšmės, įvykdymas pateikiamos 3 lentelėje.

3 lentelė

Veiklos kryptis	Planas	Įvykdymas	Įvykdymo procentas	Paaikškinimas*
I prioritetas. Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas				
Ankstyvosios intervencijos, skirtos jaunuoliams, nereguliariai vartojantiems psichoaktyviais medžiagas ir eksperimentuojantiems jomis, vykdymas (asmenų, baigusią programą skaičius/ dalis proc.)	12/65	1/8	8,3/12,3*	Programą po karantino tęsė 6 asmenys, baigė 1 asmuo. Dėl nenurodytų priežasčių kiti asmenys programos nebaigė.
Priklausomybių konsultantų paslaugų savivaldybėje organizavimas (apsilankymų pas priklausomybių konsultantą skaičius)/asmenų, gavusių paslaugą skaičius	110/100	142/91	129*/91	
Priklausomybių konsultavimo paslaugų teikimo trukmė valandomis per savaitę	3,5	3,5	100	
Darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimas darbuotojams mokymai (įmonių skaičius/dalyvių skaičius)	1/15	1/20	100/133*	
Darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimas darbuotojams mokymų įgyvendinimo kokybės vertinimas (proc.)	70	82	117	
Mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymai (mokyklų, kuriose	3/36	2/37	66*/103	Vienoje mokykloje susidarė 2 grupės darbuotojų, norinčių dalyvauti mokymuose

įgyvendinta priemonė, skaičius/dalyvių skaičius)				
Mokyklų, kuriose įgyvendinti Mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymai, dalis (proc.)	20	40	200	
Mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymų įgyvendinimo kokybės vertinimas (proc.)	70	87	124	
Baziniai savižudybių prevencijos mokymai (dalyvių skaičius/mokymų įgyvendinimo kokybės vertinimas proc.)	150/70	157/90	105/128	
Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimas (individualių konsultacijų val./grupinių konsultacijų val.)	924/142	1196/233	129*/164*	
Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo (individualių konsultacijų val./grupinių konsultacijų val.) kokybės vertinimas (proc.)	70	77	110	
Geros savijautos vertinimo apklausos rezultatų pagerėjimas po veiklos (psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo)	15	28	186	
II prioritetas. Sveikos mitybos įgūdžių formavimas ir fizinio aktyvumo skatinimas – mokinių visuomenės sveikatos priežiūra				
Mokyklų, naujai įgyvendinusių rekomendacijas dėl švediško stalo diegimo skaičius/dalis (proc.)	1/53	0/0	0/0	Susidariusiai epidemiologinei situacijai, rodiklis nebuvo įgyvendintas
Mokinių, dalyvavusių sveikos mitybos skatinimo užsiėmimuose, skaičius/dalis proc.	4000/67	3756/63	94/94	
Mokyklų, naujai įsijungusių į sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle, skaičius	2	1	50	Nepavyko laiku pateikti reikalingų dokumentų
Mokyklų, dalyvaujančių sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle, skaičius/dalis (proc.)	15/53,6	13/46,4	86/86	
Mokyklų, įgyvendinančių priemonę „Aktyvi mokykla“, skaičius/dalis (proc.)	1/3,6	1/3,6	100/100	
Mokyklų, naujai įsijungusių į aktyvių mokyklų tinklą, skaičius	1	1	100	
Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas (dalyvių skaičius)	1900	3307	174	
Mokinių, dalyvavusių burnos higienos grupiniuose užsiėmimuose, skaičius/dalis (proc.)	2000/33	2527/43	130/126	
Psichikos sveikatos stiprinimo ir žalingų įpročių prevencijos užsiėmimų organizavimas (mokinių, dalyvavusių užsiėmimuose, skaičius/dalis proc.)	1900/39	1831/31	96//79	Mažiau mokinių dalyvavo užsiėmimuose nei buvo planuota

Gyventojų sveikos mitybos įgūdžių formavimas, daržovių vartojimo skatinimas (dalyvių skaičius)	280	297	106	
Sveikatai palankesnių, „Rakto skylutės“ simboliu pažymėtų, maisto produktų skaičius	1	7	700	
Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas bendruomenėse (asmenų, dalyvavusių užsiėmimuose, skaičius)	400	750	187	
Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas (grupiniuose užsiėmimuose dalyvavusių iki 64 m. amžiaus asmenų skaičius/reguliarių užsiėmimų skaičius)	3030/150	4660/148	154/99	
Vyresnio amžiaus asmenų (65 m ir daugiau), dalyvavusių reguliariuose užsiėmimuose, skaičius	30	23	77	Dalis asmenų nebaigė programos
Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimas (asmenų, baigusių sveikatos stiprinimo programą, skaičius)	26	20	77	Įtakos turėjo susidariusi epidemiologinė situacija, bei Telšių ASPĮ neteikė rizikos grupių asmenų sąrašų
Asmenų, dalyvavusių burnos higienos užsiėmimuose, skaičius/dalis (proc.)	40/0,17	56/0,24	141	
Visuomenės raštingumo didinimas nėštumo krizių atpažinimo valdymo ir įveikos klausimais (informavimo veiksmų skaičius)	9	9	100	
Pagalbos mokinių savirūpai organizavimas ugdymo įstaigose: Lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis (LNL) sergančių mokinių, kuriems suteikta savirūpai reikalinga pagalba ugdymo įstaigoje, skaičius	Pagal poreikį	6	100	
LNL sergančių mokinių, kuriems suteikta savirūpai reikalinga pagalba ugdymo įstaigoje, dalis (proc).	Pagal poreikį	100	100	
III prioritetas. Dalyvavimas grėsmių, susijusių su užkrečiamųjų ligų valdymu				
Pagalba Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui, vykdam sustiprintą užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą (plėtoti visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumą bei ankstyvojo savižudybių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos teikimo sistemą	Pagal atskirą pavedimą, atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją	*	*	Nebuvo gautas atskiras pavedimas. Pagalba buvo tik viešinant gautą informaciją
Asmenų, dalyvavusių užsiėmimuose Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms, skaičius	60	58	97	
Pagalba Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui, vykdam sustiprintą užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą (stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius bei vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse)	Pagal atskirą pavedimą, atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją	*	*	Nebuvo gautas atskiras pavedimas. Pagalba buvo tik viešinant gautą informaciją

Mokinių, dalyvavusių užsiėmimuose Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms, skaičius/dalis (proc.)	2600/43	3385/55,9	130/130	
Pagalba Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui, vykdančią sustiprintą užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą (plėtoti sveiką gyvenseną ir stiprinti mokinių sveikatos įgūdžius ugdymo įstaigose)	Pagal atskirą pavedimą, atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją	Vykdoma	Vykdoma	Nuo 2021 m. kovo 1 d. pagalba NVSC tiriant sergančiųjų COVID-19 kontaktus. Nuo rugsėjo 9 d. ištirti 686 užsikrėtimo atvejai ugdymo įstaigose
IV prioritetas. Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotojų administracinių gebėjimų stiprinimas				
Visuomenės sveikatos specialistų, dirbančių mokykloje, kvalifikacijos kėlimas. Apmokytų VSB specialistų skaičius/dalis (proc.)	13/100	13/100	100/100	
Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotojų kvalifikacijos kėlimas. Apmokytų VSB darbuotojų skaičius/dalis (proc.)	6/100	6/100	100/100	
V prioritetas. Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vykdoma viešinimo veikla				
Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros viešinimo veikla. Informacijos pateikčių skaičius	540	676	116	
Visuomenės sveikatos stiprinimo viešinimo veikla. Informacijos pateikčių skaičius	580	573	99	
Bendras visų 5 prioritetų kriterijų vykdymo vidurkis, proc.			116	

Igyvendinant papildomą prioritetą (Informacija apie savivaldybės VSB dalyvavimą COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) valdymo priemonių įgyvendinime (LR sveikatos apsaugos ministro – valstybės lygio ekstremalios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020-06-17 sprendimas Nr. V-1506) Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistai dalyvavo įgyvendinant šias COVID-19 valdymo priemones: dirbo vakcinacijos centre (4 specialistai), prisidėjo prie pagalbos Nacionaliniam sveikatos centrui apklausiant ir pildant apklausas dėl COVID-19 sergančiųjų kontaktų išaiškinimo (13 specialistų). Nuo rugsėjo mėn. biuro specialistai tiria ugdymo įstaigų atvejus (ištirta 686 atvejai). Biuro tinklalapyje, facebook paskyroje ir spaudoje nuolat teikė informaciją visuomenei dėl COVID-19 ligos plitimo prevencijos priemonių taikymo bei informaciją apie vakcinas, ragino aktyviai skiepytis.

4.2. Vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimo veikla yra vykdoma 29-ose Telšių rajono ugdymo įstaigose iš jų: 6-ios gimnazinės mokyklos; 6-ios pagrindinio ugdymo mokyklos; 1 pradinė mokykla ir mokykla darželis; 7 mokyklų skyriai; 1 specialioji mokykla; 7 lopšeliai-darželiai; 1 privatus darželis „Vaikystės delnuose“ ir 1 Regioninis profesinio mokymo centras (2 skyriai – Telšiuose ir Varniuose). Visuomenės sveikatos priežiūra mokyklose vykdyta pagal mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros veiklos planus, kurie yra sudedamoji mokyklų mokslo/metinės veiklos programų dalis. Veiklos planai

rengiami kasmet, atsižvelgiant į mokyklų bendruomenės poreikius, teisės aktus, visuomenės sveikatos priežiūros nacionalinius ir savivaldybės prioritetus. 2021 m. visuomenės sveikatos specialistai, vykdantys sveikatos priežiūrą mokyklose, organizavo įvairius, renginius, paskaitas, užsiėmimus. Pagrindinės prevencinės temos mokyklų bendruomenių tikslinėse grupėse pagal dalyvių skaičių išsidėstė sekančiai: užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena – 3385, fizinio aktyvumo skatinimas – 5308, sveika mityba ir nutukimo prevencija – 3756, sveikatos sauga ir stiprinimas, rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija – 1152, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai – 2571, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija – 3307. Specialistai kartu su mokyklų atstovais dalyvavo Biuro projektinėse veiklose, kurios finansuojamos iš ES struktūrinių fondų lėšų. Įgyvendino Valstybinio Visuomenės sveikatos stiprinimo fondo finansuojamą projektą „Šiuolaikiškas ir inovatyvus vaikų dienos įpročių formavimas“, kurio metu buvo sukurta mobili aplikacija „Sveikas ritmas“, skirta tikslinei grupei (vaikai, tėvai/globėjai, pedagogai). 22-ose savivaldybėse suorganizuoti informaciniai renginiai, pristatant parengtas metodines rekomendacijas, skirtas naudoti mobiliąją programėlę.

Vasaros metu buvo organizuojama vaikų vasaros dieninė sveikatinimo stovykla - viso 6 grupės, kurioje dalyvavo 105 Telšių rajono vaikai.

4.3. Įgyvendinant visuomenės sveikatos stiprinimą Telšių rajono savivaldybės bendruomenėje, t. y. didinant Telšių rajono gyventojų informuotumą apie užkrečiamųjų ligų profilaktiką, lėtinių neinfekcinių ligų pagrindinius rizikos veiksnius, jų korekciją, skatinant aktyvesnę, sveikesnę gyvenimo būdą, formuojant tinkamas sveikos gyvensenos nuostatas bei ugdamt sveikos gyvensenos įgūdžius, Telšių rajono savivaldybės bendruomenėje buvo inicijuojamos ir organizuojamos prevencinės sveikatos stiprinimo priemonės įvairioms amžiaus grupėms. Visuomenės sveikatos stiprinimas vykdomas pagal Biuro 2021 metų veiklos programą, kuri parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymu ir kitais teisės aktais bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijomis.

Vykdamt valstybines visuomenės sveikatos stiprinimo funkcijas pagrindinės prevencinės temos tikslinėse grupėse pagal dalyvių skaičių išsidėstė sekančiai: fizinio aktyvumo skatinimas – 4660 , psichikos sveikatos stiprinimas – 1572, sveika mityba ir nutukimo prevencija – 297, kraujotakos sistemos ligų profilaktika – 399, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija – 750.

Bendra suvestinė informacija pagal Sveikatos ugdymo ir mokymo 2021 m. metinę ataskaitą Nr.41-1-Sveikata pateikiama 1 priede (3 lapai).

4.4. Remiantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos informacinę sistema, analizuotas 51 stebėsenos rodiklis (3 rodikliai detaliau), parengta ir pateikta Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2020 m. ataskaita.

4.5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai ir Sveikatos mokymų ir ligų prevencijos centrui nustatyta tvarka Biuras savalaikiai pateikė Valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo 2021 m. pusmečio ir metines ataskaitas, Sveikatos stiprinimo programos, skirtos širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto profilaktikai vykdymo ataskaitą. Higienos institutui pateikė 2021 metų Darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymų teikimo suvestinę ataskaitą. Valstybiniam psichikos sveikatos centrui pateiktos trys ataskaitos: 2021 metų Mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymų suvestinę ataskaitą, 2021 metų Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo ataskaitą, Bazinių savižudybių prevencijos mokymų paslaugų teikimo ataskaitą.

4.6. Savarankiškos visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos rajone vykdytos pagal savivaldybės tikslinių programų ir priemonių atskiras sutartis. 2021 metais Biuras vykdė Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos finansuojamą priemonę/programą: „Maudyklų monitoringo programa“. Įgyvendinant Maudyklų monitoringo programą, vasaros sezono metu atlikti 41 maudymosi vietų vandens ir smėlio taršos mikrobiologinis tyrimas. Apie maudyklų vandens tyrimų rezultatus savalaikiai informuota visuomenė, savivaldybės administracija. 2021 metų Telšių rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės ataskaita patalpinta Biuro tinklalapyje.

4.7. Pravesti 414 privalomieji mokymai: privalomieji pirmos pagalbos - 215, higienos įgūdžių – 187 ir alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikį žmogaus sveikatai 12 mokymų.

4.8. Nuo 2018 m. rugpjūčio 1 d. įgyvendinamas ES Struktūrinių fondų, savivaldybės biudžeto ir valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas projektas „Sveikatos netolygumų mažinimas Telšių rajone, vykdant traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktiką“ (projekto kodas: 08.4.2-ESFA-R-630-81-0003). 2021 m. vyko šie informaciniai ir šviečiamieji renginiai: mokymai patyčių prevencijos temomis – 15 renginių, pirmos pagalbos patyrus traumas eismo įvykiuose, skendimų, vaikų traumų atvejais mokymai – 10 renginių, vyresnių asmenų 55+ amžiaus mokymai griuvimų prevencijai – 9 renginių ciklai (1 ciklas – 7 užsiėmimai).

4.9. Įgyvendintas projektas, finansuojamas iš Sveikatos stiprinimo fondo: „Šiuolaikiškas ir inovatyvus vaikų dienos įpročių formavimas“. Sukurta mobili programėlė „Sveikas ritmas“ 7-14 metų vaikams bei tėvams, kuri padės formuoti vaiko dienos įpročius, leis tėvams stebėti vaikų

suplanuotas veiklas, primins apie artėjančių skiepų datas, bei joje galima bus rasti dominančią aktualią informaciją. Projektas pristatytas visose Telšių rajono savivaldybės ugdymo įstaigose.

Loreta Kubilienė, tel. (8-444) 60155, el. p. loreta.kubiliene@telsiurvsb.lt